

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Domov Háj

Analýza potřeb osob s mentálním
postižením
V Domově Háj

Obsah

Úvod	2
Postup při provádění analýzy potřeb	2
Obsah analýzy	3
Výstupy z analýz potřeb klientů Domova Háj	6
Grafové zpracování analýz	9
Závěr	17

Úvod

Vzhledem k probíhající přechodové fázi procesu transformace, je třeba analyzovat potřeby každého klienta a zároveň jeho možnosti, schopnosti a dovednosti. V Domově Háj bylo možné díky právě realizovanému projektu z OPZ tyto analýzy nastartovat a dál je realizovat.

Na základě provedení analýz jsme schopní vymezit další cíle pro individuální plán klienta, dále v přechodové fázi transformace bude třeba u každého klienta vytvořit plán přechodu do transformované domácnosti, neformální podpory v komunitě (příbuzní, přátelé) nebo do neformální podpory v oblasti bydlení, ale s využitím ambulantních služeb.

Postup při provádění analýzy potřeb

Analýzu potřebujeme, abychom mohli klienta správně podpořit při odchodu z ústavu domů či do komunitní služby. V komunitní službě poskytované Domovem Háj také můžeme lépe nastavit podobu poskytované služby.

Začali jsme vyhodnocením míry nezbytné podpory u každého klienta. Tato hodnocení byla provedena v letech 2014, 2015, 2017. Při základním hodnocení a pak v případě viditelné potřeby přehodnocení bylo postupováno podle doporučeného postupu MPSV „Posuzování míry nezbytné podpory uživatelů“.

V Domově Háj jsou základem analýzy potřeb, možností a schopností klientů porady o klientech. Jednou za 14 dní se koná porada zaměřená na konkrétního klienta (týmová diskuse k individuálnímu plánování, plánování přechodu klienta do komunity atd.). Poradu vede místopředseda multidisciplinárního transformačního týmu (MTT), dál se jí zúčastňuje klíčový pracovník, vedoucí úseku sociální péče, sociální pracovník, specialista na individuální plánování nebo další pracovník ve směně, který je s klientem v kontaktu. Zápis z porady je uložen u předsedy MTT a také ve složce individuálního plánování klienta, jehož situace byla diskutována. Na základě této porady zapracovává klíčový pracovník do individuálního

plánování klienta informace o vyjasněných potřebách, možnostech a schopnostech klienta, nápady jak klienta dále rozvíjet. Klient, o kterém je porada, se jí má účastnit. Účast je individuálně závislá na potřebách a schopnostech klienta (jak dlouho tam je a jaká témata se diskutují).

K analýze potřeb, možností a schopností používáme informace z vyplněných dotazníků „Dotazník zjišťování míry nezbytné podpory uživatele pro účely transformace sociální služby“ (posuzujeme aktuální situaci klienta; viz. doporučený postup MPSV č. 1/2010 Posuzování míry nezbytné podpory uživatelů), profil uživatele služby ke strategickému plánování v rámci transformace Domova Háj (*příloha č. 1*), plánované obsazení nových domácností (zda mu vyhovují možní spolubydlíci v domácnosti), dále informace od účastníků porady (např. o rodině, co má rád, co nemá rád, dovednosti a schopnosti, možnosti - zkrátka vše, co je pro klienta důležité. Dále používáme výčet kompetencí, schopností a dovedností, které má klient mít pro určitý druh bydlení a službu v něm poskytovanou, a posuzujeme, zda je má či ne. Čím vyšší míru podpory bude klient potřebovat, tím se bude seznam požadovaných schopností a dovedností zužovat.

Probíráme také osobní cíle klienta, zda jsou v souladu s transformací a s tím, o co má klient zájem.

Zápis z porady je uložen u předsedy MTT (slouží jako doklad o provedení analýz) a také ve složce individuálního plánování klienta, jehož situace byla diskutována. Zápis je pro informaci zasílán specialistovi na individuální plánování.

Zápis je sestaven na základě probraných oblastí, které jsou vypsány v další kapitole, a slouží klíčovému pracovníkovi nejen jako podklad pro individuální plánování, ale později také pro plánování přechodu do transformované domácnosti nebo jinam (kde by mohl klient žít s odpovídající podporou).

Níže je osnova, kterou používáme při klientských poradách, vzhledem k předchozímu zhodnocení míry potřebné podpory a vyplněnému profilu uživatele služby ke strategickému plánování transformace Domova Háj probíráme tomu odpovídající blok kompetencí, schopností a dovedností.

Obsah analýzy

Jméno klienta – analýza potřeb, možností a schopností (datum)

Přítomní:

Zhodnocení klientovy současné situace. Co klient chce? Jaké jsou jeho možnosti?

Pokud půjde v rámci transformace do domácnosti – do jaké?

Zhodnocení potřebných dovedností:

pro pobyt v domku s nízkou mírou podpory (chráněné bydlení) po přechodném navýšení pracovníků nastane snížení (bez nočních služeb)

- umět si zavolat pomoc v případě nepřítomnosti pracovníka (naučit se s telefonem, sehnat člověka, který mi pomůže)
- orientovat se v okolním prostředí domku
- respektovat pravidla domácnosti, na kterých se shodli obyvatelé domku s asistenty
- zvládat život v malém kolektivu (nevytváří konfliktní situace s fatálními důsledky)
- umět využívat svůj volný čas bez rizika ohrožení sebe sama, ostatních
- odemykat a zamykat dveře
- mít zodpovědnost za svůj majetek nebo majetek domácnosti
- respektovat majetek druhého (nevyjíst lednici)
- základní zájem o ostatní osoby v kolektivu
- vědět, jak postupovat v krizových situacích
- zvládat svou chronickou nemoc (např. Diabetes) tak, abych ji zvládal samostatně, když tam není personál
- připravit si snídani a jednoduchou večeři
- „režim dne“ (budík, rytmus dne, týdne) -> resp. k individualitě klienta
- samostatný bezpečný pohyb (pravidla BESIP)
- chování na veřejnosti
- ovládat základní elektrické spotřebiče (rychlovarnou konvici, mikrovlnku)
- rozpoznat nebezpečí (cizí návštěvníci, dealeři)
- nákup potravin
- mít odpovědnost za vlastní nebo svěřené peníze
- mluvit o tom, co se mi děje
- nepouštět se samostatně do věcí, které neznám, nedělal jsem je, neumím je
- umět zůstat sám bez asistence
- umět si dojít na WC
- po domě se pohybovat samostatně a orientovat se v něm
- při hygieně "nepotřebuje fyzickou pomoc" (čištění zubů, mytí rukou, obličeje) mimo koupání, mytí vlasů
- dbát na pokyny pracovníka v krizových situacích
- nepotřebuje k soužití s ostatními nepřetržitou individuální asistenci
- zvládá se podílet na péči o domácnost a o sebe

pro pobyt v domku se SMP (CHB) – po přechodném navýšení pracovníků nastane snížení (bez nočních služeb)

- umět si zavolat pomoc v případě nepřítomnosti pracovníka (naučit se s telefonem, sehnat člověka, který mi pomůže)
- orientovat se v okolním prostředí domku, pokud bude chodit samostatně ven
- respektovat pravidla domácnosti, na kterých se shodli obyvatelé domku s asistenty

zvládat život v malém kolektivu (nevytváří konfliktní situace s fatálními důsledky)

- odemykat a zamykat dveře
- mít zodpovědnost za svůj majetek nebo majetek domácnosti
- respektovat majetek druhého (nevyjít lednici)
- základní zájem o ostatní osoby v kolektivu
- vědět, jak postupovat v krizových situacích
- zvládat svou nemoc tak, abych ji zvládal samostatně, když tam není personál
- připravit si snídani
- „režim dne“ (budík, rytmus dne, týdne) -> resp. k individualitě klienta
- základy slušného chování na veřejnosti
- ovládat základní elektrické spotřebiče (rychlovarnou konvici, mikrovlnku)
- rozpoznat nebezpečí (cizí lidi nepouštět do domu)
- nákup potravin
- mít odpovědnost za vlastní nebo svěřené peníze
- vyžádat si asistenci, když mi něco nejde
- komunikovat o tom, co se mi děje, stalo, proč mám pocit nepohody
- nepouštět se samostatně do věcí, které neznám, nedělal jsem je, neumím je
- umět zůstat sám bez asistence
- nepotřebuje péči zdravotnického zařízení
- umět si dojít na WC
- po domě se pohybovat samostatně a orientovat se v něm
- při hygieně "nepotřebuje fyzickou pomoc" (čištění zubů, mytí rukou, obličeje) mimo koupání, mytí vlasů
- dbát na pokyny pracovníka v krizových situacích
- nepotřebuje k soužití s ostatními nepřetržitou individuální asistenci
- zvládá se podílet na péči o domácnost a o sebe

pro pobyt v domku se SMP (DOZP) – 24 hodinová služba

- umět si dojít na WC
- po domě se pohybovat samostatně a orientovat se v něm
- při hygieně "nepotřebuje fyzickou pomoc" (čištění zubů, mytí rukou, obličeje) mimo koupání, mytí vlasů
- dbát na pokyny pracovníka v krizových situacích

- dodržovat pravidla domácnosti
- nepotřebuje k soužití s ostatními nepřetržitou individuální asistenci
- zvládá se podílet na péči o domácnost a o sebe
- nepotřebuje péči zdravotnického zařízení

pro pobyt v domku s VMP (DOZP) – 24 hodin

- nepotřebuje k soužití s ostatními nepřetržitou individuální asistenci
- nepotřebuje péči zdravotnického zařízení

Jaké dovednosti potřebuje klient před stěhováním do malé domácnosti získat?

Forma pomoci od asistentů, konkrétní kroky:

Individuální plánování:

Zapsal .....

Výstupy z analýz potřeb klientů Domova Háj

Analýzy vznikaly v období od 1. 7. 2017 do 30. 6. 2018. Použit byl vzorek 33 respondentů z cca 61 možných (kteří budou přecházet z ústavu do komunitních služeb), tj. více než polovina. Z toho bylo 8 klientů s nízkou mírou podpory, kteří budou využívat službu chráněného bydlení, 7 klientů se střední mírou podpory, kteří budou využívat službu chráněného bydlení, 9 klientů se střední mírou podpory, kteří budou využívat službu DOZP, a 9 klientů s vysokou mírou podpory, kteří budou využívat službu DOZP.

U každého klienta byly na základě analýzy definovány oblasti, ve kterých by se měl rozvíjet. Zde je jejich výčet a počet klientů, u kterých je potřeba tuto oblast rozvíjet před přechodem do komunitních služeb. Týká se to klientů, u kterých tyto oblasti ještě rozvíjeny nejsou:

Oblast, kterou je potřeba rozvíjet, u klientů, kteří mají předpoklad k tomu, že by ji mohli zvládnout.	Analýza provedena u 33 klientů
Jedná se o spolupráci klienta s asistentem.	
Nakupování	3
Ovládání spotřebičů	4
Ovládání rychlovarné konvice, mikrovlnky	3
Finanční gramotnost (ochránit si svoje peníze)	4
Rozpoznat nebezpečí (cizí návštěvníci, dealeri)	2
Samostatný pohyb	2

Pohyblivost	2
Podpora při získání / udržení zaměstnání	4
Umět si zavolat pomoc v případě nepřítomnosti pracovníka (naučit se s telefonem, sehnat člověka, který mi pomůže)	5
Mluvit o tom, co se mi děje	1
Ohlídat si klíče	1
Upevňování hygienických návyků	6
Rozhodování se	1
Informování se o běžných normách chování	2
Vaření	1
Respektovat majetek druhého (nevyjít lednici)	1
Postupy při krizových situacích	1
Pomoc s dodržováním diety (aby nedodržování nevedlo k rapidnímu zhoršení zdravotního stavu).	1
Zabavení se přes den smysluplnou činností.	2
Praní	1

 5 a výše

 3 - 4

 1 - 2

Tabulka uvádí systémové úkoly, které je třeba řešit, a které vyplynuly z provedených analýz potřeb, schopností a možností klientů.

Další úkoly pro pracovníky	Analýza provedena u 33 klientů
Úkoly k řešení na úrovni organizace	
Citlivé naplánování složení obyvatel v domácnosti u lidí se specifickými potřebami.	3
Zajistit vzdělávání a nácviky pro lidi se specifickými potřebami a jejich asistentům. (Nácvik orientace v novém domku. Klient je nevidomý. Absolvování KBT. Vytvoření uzpůsobeného prostředí.)	2
Úkoly k řešení sociálními pracovníky	
Finanční situace klientů (např. Zjistit dopad exekucí na život v CHB. Vyladit hospodaření s penězi. Využívání potravinové banky / second-handu,...)	10
Řešit oblast svéprávnosti klientů – ve světle možností nového občanského zákoníku.	1
Zajistit vhodné kompenzační pomůcky, průkazy mimořádných výhod. (Zařízení průkazu pro OZP klientovi.)	4
Přehodnocení míry podpory klientů	1
Zprostředkovat klientům vzdělávání v oblasti sexuality a partnerských vztahů.	1
Úkoly k řešení klíčovými pracovníky	
Cíleně pracovat s obavami ze změny. (Zajistit klientovi vlastní pokoj. Chce zbytek života strávit v klidu bez větších změn.)	1

Reagovat na specifické potřeby klientů při stěhování a při adaptaci na nové podmínky, prostředí, nastavení služby.	3
Vzdělávání v oblasti uplatňování svých práv a oprávněných zájmů. (Vysvětlovat ostatním obyvatelům, co si od něj mohou nechat líbit a co ne.)	6
Podporovat kontakty s rodinou	1

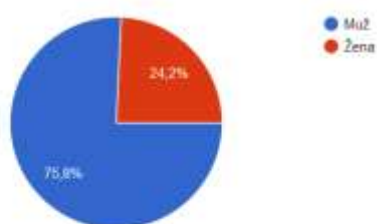
Grafové zpracování analýz

Analýza potřeb, možností a schopností

33 odpovědí

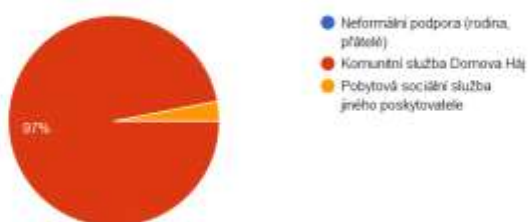
Je muž nebo žena?

33 odpovědi

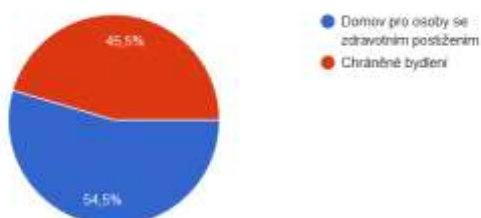
Kde by měl/a bydlet?

33 odpovědi

Kterou ze služeb Domova Háj bude využívat?

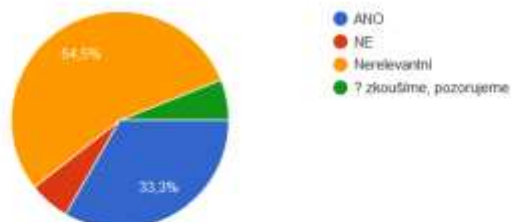
33 odpovědi

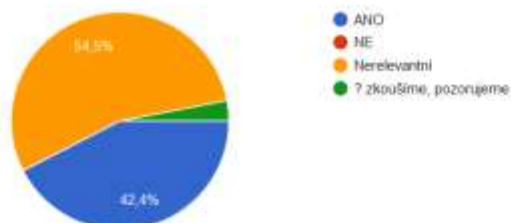
Zvládne si zavolat pomoc v případě nepřítomnosti pracovníka
(naučit se s telefonem, sehnat člověka, který mu/ji pomůže)?

33 odpovědi

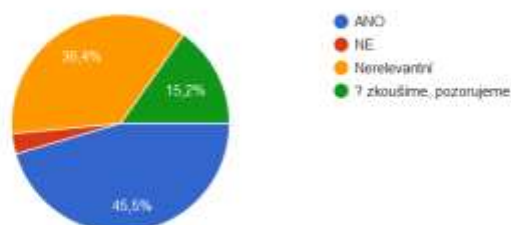
Zvládne se orientovat v okolním prostředí domku?

33 odpovědi

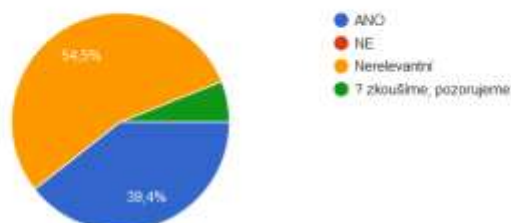
Zvládne respektovat pravidla domácnosti?

33 odpovědi

Zvládne život v malém kolektivu? (nevytváří konfliktní situace s
fatálními důsledky)

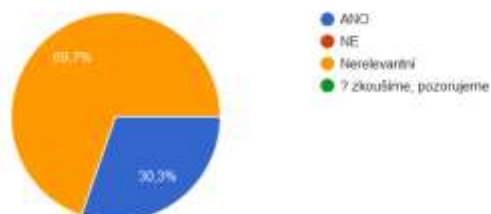
33 odpovědi

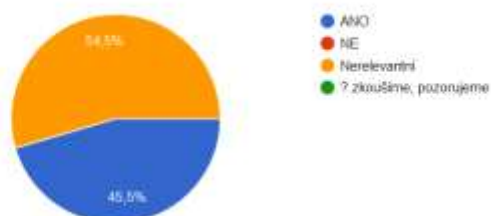
Zvládne využívat svůj volný čas bez rizika ohrožení sebe sama, ostatních?

33 odpovědí

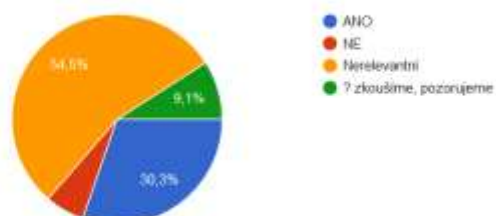
Zvládne odemknout a zamknout dveře?

33 odpovědí

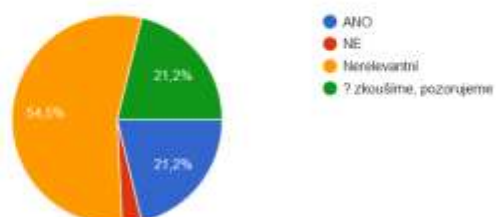
Zvládne mít zodpovědnost za svěřený majetek?

33 odpovědí

Zvládne respektovat majetek druhého (nevyjít lednici)?

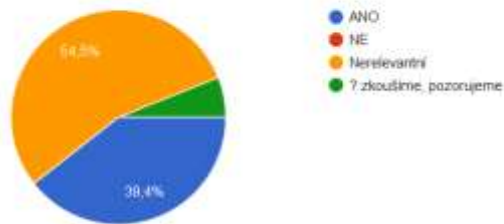
33 odpovědí

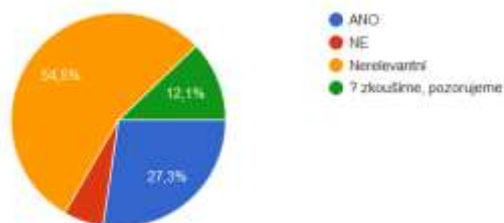
Má základní zájem o ostatní osoby v kolektivu?

33 odpovědí

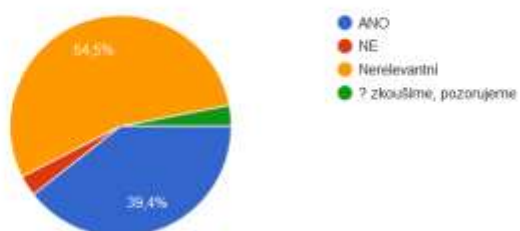
Bude vědět, jak postupovat v krizových situacích?

33 odpovědí

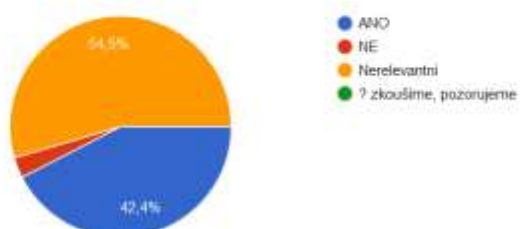
Bude zvládat svou chronickou nemoc (např. Diabetes) tak, abych ji zvládl/a samostatně, když tam není personál?

33 odpovědí

Zvládne si připravit snidani a jednoduchou večeři?

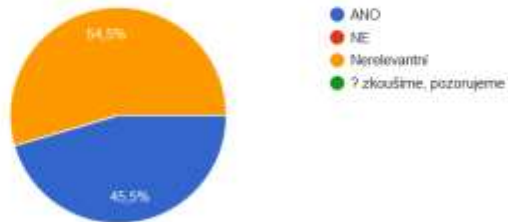
33 odpovědí

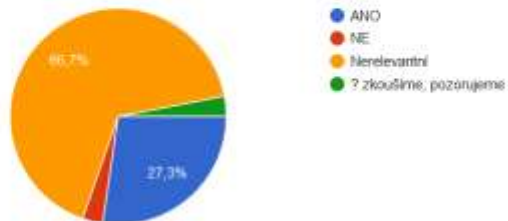
Zvládne samostatně dodržovat „režim dne“ (budík, rytmus dne, týdne) -> resp. k individualitě klienta

33 odpovědi

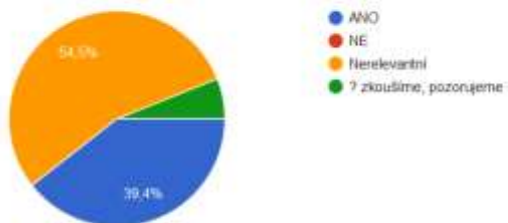
Zvládne samostatně bezpečný pohyb (pravidla BESIP)?

33 odpovědi

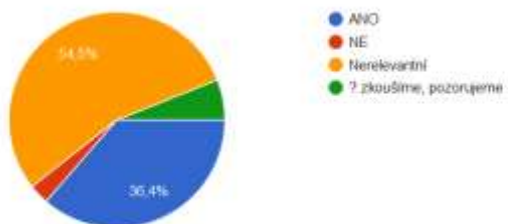
Je chování na veřejnosti v mezích normy?

33 odpovědi

Zvládne ovládat rychlovarnou konvici či mikrovlnku?

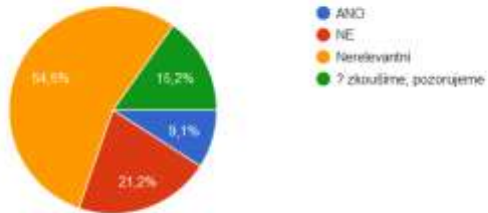
33 odpovědi

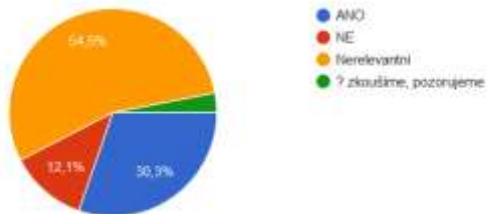
Zvládne rozpoznat nebezpečí (cizí návštěvníci, dealeři)? Cizího člověka nespustí do domácnosti.

33 odpovědí

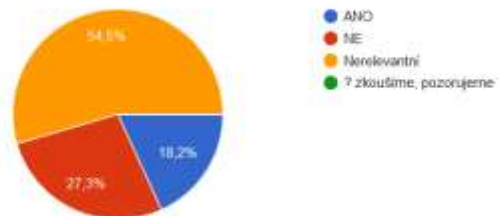
Zvládne nakoupit potraviny?

33 odpovědí

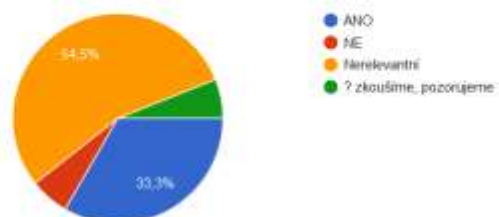
Je finančně gramotný/á. Zvládne si ochránit peníze?

33 odpovědí

Dokáže mluvit o tom, co se mu/jí děje?

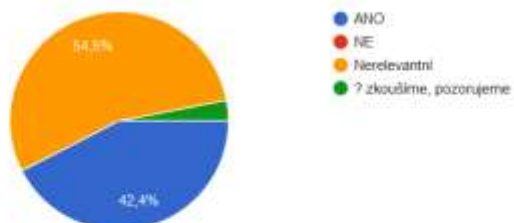
33 odpovědí

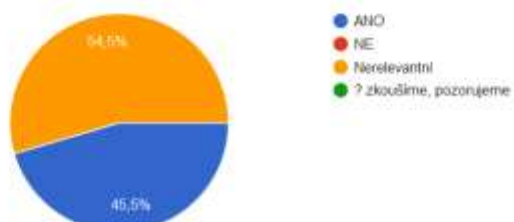
Ví, že se nemá pouštět samostatně do věcí, které neumí, nezná, nedělal/a je?

33 odpovědí

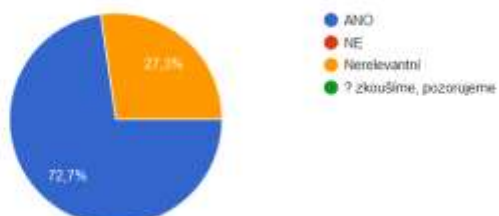
Dokáže zůstat sám/a bez dozoru?

33 odpovědí

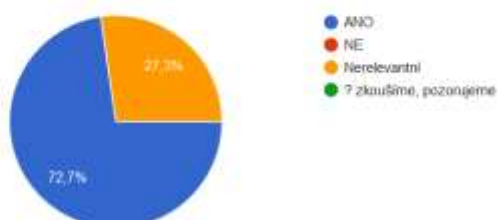
Dokáže si dojit na WC?

33 odpovědí

Dokáže se po domě pohybovat samostatně a orientovat se v něm?

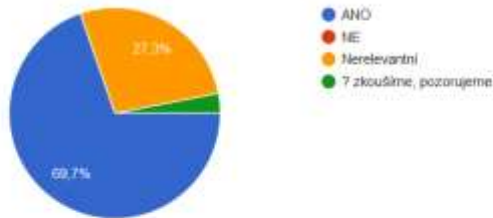
33 odpovědí

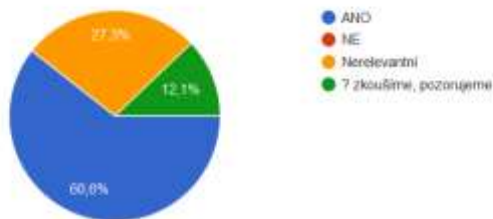
Při hygieně "nepotřebuje fyzickou pomoc" (čištění zubů, mytí rukou, obličeje) mimo koupání, mytí vlasů?

33 odpovědi

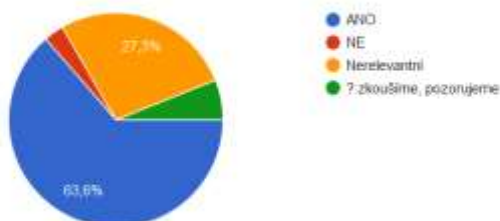
Dbá na pokyny pracovníka v krizových situacích?

33 odpovědi

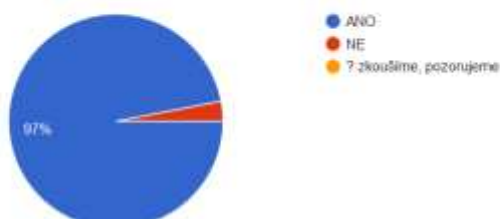
Zvládá se podílet na péči o domácnost a o sebe?

33 odpovědi

Nepotřebuje k soužití s ostatními nepřetržitou individuální asistenci.

33 odpovědi

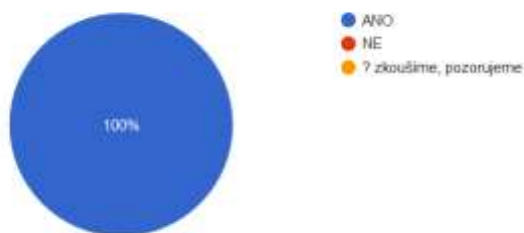

Nepotřebuje péči zdravotnického zařízení.

33 odpovědí

Závěr

Kromě toho, že se u každého klienta zjistilo, v čem potřebuje konkrétně podpořit, tak díky kvantitativnímu zhodnocení provedených analýz (grafy - koláče) jsme zjistili, v jakých oblastech potřebují klienti obecně více podpořit a kolik % klientů ze vzorku (33 klientů) si potřebuje doplnit konkrétní kompetence, aby byli dobře připraveni na život v komunitě při bydlení v konkrétní domácnosti s využitím plánované podpory personálu. Níže jsou vypsány nejvýznamnější poznatky.

U **36,4%** osob je třeba nacvičit či ověřit **schopnost rozpoznat nebezpečí (cizí návštěvníci, dealeri)? Aby cizího člověka nepustili do domácnosti.**

U **27,3%** osob je třeba **rozvíjet jejich finanční gramotnost (schopnost ochránit si peníze).**

U **24,2%** je třeba ověřit či nacvičit schopnost **mít respekt k majetku spolubydlících (potravin v lednici).**

U **18,2%** je třeba si ověřit, zda ví, **jak postupovat v krizových situacích.**

U **15,2%** osob je třeba si ověřit **schopnost respektovat pravidla v domácnosti a mít zodpovědnost za svěřený majetek.**

U **15,1%** osob je třeba nacvičit či ověřit **schopnost nakoupit potraviny.**

U **12,2%** osob je třeba nacvičit či ověřit **schopnost zavolat si pomoc v případě nepřítomnosti pracovníka (naučit se s telefonem, sehnat člověka, který mu/jí pomůže).**

U **12,1%** osob je třeba si ověřit, **zda by dbali na pokyny pracovníka v krizových situacích.**

1 osoba se nezvládá podílet na péči o domácnost a o sebe a potřebuje nepřetržitou individuální asistenci.

Analýza potřeb je postupně vypracovávána u všech klientů, kteří žijí v ústavním prostředí Domova Háj. Druhá menší polovina je obdobného složení. Zpracování všech analýz je plánováno dokončit do 31. 12. 2018.

Zpracoval: Mgr. František Čapek
Červen 2018